

## «ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ» ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΜΑΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΣΕΙ;

Πρώτα ήταν ο τρομερός ιός, μετά οι «γυναικοκτονίες», οι «συμμορίες ανηλίκων» και πιο πρόσφατα οι «παιδοβιαστές». Τα τελευταία δύο και βάλε χρόνια έχουμε γίνει δέκτες κρατικής «προστασίας» με κάθε αφορμή. Φυσικά, αυτό που εντέχνως παρουσιάζεται ως προστασία των «ανήμπορων και των ευάλωτων» αυτού του κόσμου στην πραγματικότητα είναι κρατικές πολιτικές διαχείρισης της εργατικής τάξης, με πολλαπλά μηνύματα.

Ας πάρουμε για παράδειγμα την πολύκροτη υπόθεση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης του 12χρονου κοριτσιού από τον Κολωνό, η οποία έχει ξεσηκώσει πληθώρα συζητήσεων σε εθνικό επίπεδο. Από την πρώτη στιγμή της αποκάλυψης του σκανδάλου έχει συντονιστεί ένας δημόσιος διάλογος όπου αριστεροί και δεξιοί τη μία βρίζουν τους «παιδοβιαστές», την άλλη καταδικάζουν τα «κενά στο σύστημα» και τελικά όλοι μαζί συμφωνούν πως αυτό που χρειάζεται είναι περισσότερες σφαιλάρες στην εργατική τάξη... εεεε περισσότερες προνοιακές πολιτικές εννοούμε.

Με αφορμή λοιπόν το γεγονός, η επονομαζόμενη «παιδική προστασία» μπήκε σε πρώτο πλάνο και έγινε θέμα συζήτησης τόσο σε κοινωνικό όσο και σε θεσμικό επίπεδο. Για παράδειγμα, μάθαμε από την εφημερίδα *Καθημερινή* ότι «καταρτίστηκε ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση, που προβλέπει παρεμβάσεις σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης: κοινωνικές υπηρεσίες, εκπαίδευση, δικαιοσύνη, αστυνομία, υγεία». Βασική αρμοδιότητα του ΕΣΔ, σύμφωνα με κυβερνητικούς παράγοντες, είναι να «καλύψει τα κενά του συστήματος» τα οποία εκμεταλλεύονται οι μεμονωμένοι εγκληματίες και να αναβαθμίσει τις υπηρεσίες του κοινωνικού κράτους, διευκολύνοντας τις καταγγελίες στις αρμόδιες αρχές. Μάλιστα, προβλέπεται η δημιουργία ενός Ενιαίου Εθνικού Πρωτοκόλλου Διαχείρισης Κρουσμάτων. Κάθε κρούσμα θα καταγράφεται σε Εθνικό Αρχείο Καταγραφής και επιτήρησης Κρουσμάτων ανεξάρτητα από το ποια υπηρεσία θα το εντοπίσει αρχικά ή σε ποια υπηρεσία θα γίνει η καταγγελία. Δεν ξέρουμε για σας αλλά για μας χτυπάνε ήδη καμπανάκια με την επαναλαμβανόμενη εμφάνιση της λέξης «κρούσμα». Το Εθνικό Αρχείο Καταγραφής και επιτήρησης Κρουσμάτων από την άλλη δεν αφήνει και πολλά περιθώρια παρερμηνείας. Η συγκέντρωση όλων των εξουσιών στο κράτος, η λεπτομερής καταγραφή των συνηθειών και η επιτήρηση των σχέσεων του πληθυσμού είναι έννοιες και πρακτικές με τις οποίες εξοικειωθήκαμε δυο χρονάκια τώρα. Δεν πιστεύουμε να διέφυγε της προσοχής κανενός ότι ακόμα χρειαζόμαστε πιστοποιητικά για να πάμε στη δουλειά, για παράδειγμα.

Θα λέγαμε επίσης πως αξίζει να σταθούμε για λίγο στην έμφαση που δίνεται από τις κρατικές πολιτικές στη σημασία της καταγραφής. Όλο και πιο συχνά εμφανίζεται στον αφορό της επικαιρότητας η καταγραφή ως μασκαρεμένη κρατική έγνοια για την πάρτη μας. Προσφάτως το είδαμε με τον προσωπικό γιατρό και τις νέες λειτουργίες καταγραφής και επιτήρησης που μας φορέθηκαν κα-



*Η υφυπουργός δηλώνει όπου σταθεί και όπου βρεθεί ότι χρειάζονται ακόμα περισσότεροι έλεγχοι. Αν γίνεται σε κάθε (εργατικό) σπίτι να μπει και ένας κοινωνικός λειτουργός, ένας ψυχολόγος, κλπ. Υποψιαζόμαστε ότι θα μπαίνει και ένας μπάτσος μαζί, ξέρετε, για όσες/ους δεν θα ενθουσιαστούν με την ιδέα.*

πέλο ως παροχή υγείας, όμως δεν είναι η μόνη περίπτωση. Η υπόθεση της εκπόρευσης της 12χρονης στον Κολωνό έστρωσε τον δρόμο ώστε να λέγεται πλέον ανοιχτά ότι η επιτήρηση των ζώων μας θα πρέπει να είναι συνεχής και ολοκληρωμένη. Και σ' αυτήν τη διαδικασία θα πρέπει να συμμετέχουν όλοι οι κρατικοί θεσμοί από την αστυνομία μέχρι το σχολείο, μέχρι τους κοινωνικούς λειτουργούς και τον ρουφιάνο της γειτονιάς. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο που στα σχολεία, δηλαδή στους κατεξοχήν θεσμούς με ταξική ιεραρχία, οι δάσκαλοι αξιούνουν για την πάρτη τους κεντρικό ρόλο στην «παιδική προστασία», κάνοντας μάλιστα παράπονα για το γεγονός ότι χρειάζεται γονική συναίνεση πριν παρέμβει κάποια κρατική υπηρεσία όταν αυτοί κρίνουν ότι χρειάζεται. Ένα σωρό νέες οδηγίες έχουν δωθεί ώστε να είναι πιο αποτελεσματική η καταγραφή της συμπεριφοράς των μαθητών και της κατάστασης των οικογενειών τους. Για παράδειγμα, δείτε τι λέει μία νομικός με διδακτορικό στα δικαιώματα του παιδιού και επιστημονική συνεργάτις της Εταιρείας κατά της Κακοποίησης του Παιδιού «Ελίζα»: «ο εκπαιδευτικός ο οποίος, κατά την εκτέλεση του έργου του, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον διευθυντή της σχολικής μονάδας. Εκείνος ανακοινώνει, αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον αρμόδιο εισαγγελέα ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή». Επιπλέον το ΕΣΔ προβλέπει τον καθορισμό «υπεύθυνου παιδικής προστασίας» σε όλους τους φορείς οι οποίοι διαχειρίζονται παιδιά ενώ επίσης θα πρέπει να αναπτυχθούν σαφείς και δεσμευτικές προβλέψεις για τη διαβίβαση στον εισαγγελέα ή στην αστυνομία κάθε περίπτωσης καταγγελίας ή και υπόνοιας σεξουαλικής θυματοποίησης ανηλίκου. Αναρωτιόμαστε γιατί δεν τον λέμε απλά σχολικό επόπτη;

Βέβαια, δεν αφέθηκε στον αέρα ποιες ακριβώς είναι αυτές οι περιπτώσεις με τις οποίες θα ασχοληθεί ο «υπεύθυνος παιδικής προστασίας». Με τα λόγια ενός κοινωνικού λειτουργού: «Περίπου το 80% των καταγγελιών αφορούν παιδιά, τα οποία εκτιμάται ότι παραμελούνται ή κακοποιούνται. Πρόκειται συνήθως για πολλαπλώς προβληματικές οικογένειες, όπου συνυπάρχουν εξαρτήσεις από ουσίες και αλκοόλ, χαμηλό μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο...». Επομένως έχουν φτιαχτεί ένα σωρό νέοι τρόποι για να ανοίγουν τα σπίτια της εργατικής τάξης, πρώτα για τους ψυχολόγους και τους κοινωνικούς λειτουργούς κι έπειτα για τους μπάτσους. Βέβαια, φαίνεται πως η δουλειά των κοινωνικών λειτουργών μάλλον έχει συναντήσει και κάτι μικρά κι ασήμαντα εμπόδια όπως η ταξική



Εδώ βλέπουμε τον κοινωνικό λειτουργό επί τω έργω. Όπως είναι γνωστό, ο έλεγχος... ε, συγγνώμη... η προστασία των κατώτερων στρωμάτων ήταν ανέκαθεν προτεραιότητα του κρατικού μηχανισμού. Είτε γίνεται με κοινωνικούς λειτουργούς είτε γίνεται με μπάτσους. Στην τελική, το καλό μας θέλουν.

καχυποψία. Γι' αυτό και επισημαίνουν πως «Ζητούμενο για όλους είναι να πείσουν τους πολίτες ότι ο ρόλος των κοινωνικών λειτουργών είναι πρωτίστως υποστηρικτικός. Δεν είμαστε αστυνομικοί».

Φυσικά, η όλη συζήτηση γύρω από το σκάνδαλο «Κολωνός» αλλά και το ίδιο το Εθνικό Σχέδιο Δράσης δεν ειπώνονται σε κοινωνικό κενό. Ολο το προηγούμενο διάστημα επιδιώχθηκε να περιστρέφεται η δημόσια συζήτηση γύρω από τη λειοδωρία της εργατικής τάξης, την ανάδειξη του εργατικού σπιτιού ως τόπου εγκλημάτων και τον εντοπισμό του απόλυτου κακού στο πρόσωπο της μητέρας της 12χρονης. Δόθηκε έμφαση στο ότι η μητέρα των οχτώ παιδιών «παίρνει επιδόματα για τα έξι ανήλικα παιδιά της», πως «πηγαίνει σε κοινωνικές δομές του δήμου» και συχνά «σέρνει μαζί της κάποια από τα παιδιά της». Επισημάνθηκε πως ενώ «ήταν ωφελούμενη κοινωνικών υπηρεσιών και είχε πρόσβαση στο Κοινωνικό Παντοπωλείο, δεν ήταν καταγεγραμμένη στα αρχεία κοινότητας στον Κολωνό». Κοινώς, έγινε σαφές ποια είναι τα σπίτια με πιθανά «κρούσματα». Αυτά με τα πολλά παιδιά, στις εργατογειτονίες της Αθήνας. Και κεντρική φιγούρα στην στοχοποίηση των σπιτιών αυτών είναι για άλλη μια φορά η μητέρα της εργατικής τάξης. Αυτή που παίρνει επιδόματα και πηγαίνει στο κοινωνικό παντοπωλείο, αρνείται όμως να καταγραφεί στις υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας. Και αυτό είναι ένα μήνυμα προς όλες τις γυναίκες της εργατικής τάξης. Είναι ένα μήνυμα συμμόρφωσης στον κοινωνικό τους ρόλο και στην εργασία που αυτός προστάζει. Γιατί αν μη τι άλλο οι καιροί μας προστάζουν εργασία και ευθυγράμμιση με το κράτος. Προστάζουν σιωπή και στήριξη της πολεμικής οικονομίας με όλους τους τρόπους. Από την εθνική παραγωγή μέχρι την αναπαραγωγική εργασία στο σπίτι. Και θα πρέπει να γίνει σαφές πως για όσες δεν ψήνονται να βάλουν πλάτη για τις κρατικές ανάγκες η τιμωρία θα είναι σκληρή.

1. Τάνια Γεωργιοπούλου, «Εθνικό σχέδιο για την παιδική προστασία», *Καθημε-*

*ρινή*, 23/10/2022.

2. Για περισσότερα δείτε το κείμενο «Προσωπικός γιατρός: Γιατί δεν μας φτάνανε οι άλλοι», στο παρόν τεύχος, σελ. 14.

3. Απόστολος Λακασάς, «Ο δάσκαλος σκέφτεται 'μήπως μπλέξω';», *Καθημερινή*, 16/10/2022.

4. Ό.π..

5. Τάνια Γεωργιοπούλου, ό.π.

6. Ιωάννα Φωτιάδη, «Όταν μπαίνεις σε ένα σπίτι για να ελέγξεις καταγγελία κατοίκου...», *Καθημερινή*, 23/10/2022.

7. Ό.π.

8. Τάνια Γεωργιοπούλου, «Κοινωνικοί λειτουργοί μόνο για σφραγίδες», *Καθημερινή*, 16/10/2022.